

Raadsvoorstel

Gemeente Lansingerland

Onderwerp	Verordening Sociaal Domein 2023
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Registratienummer	BR2200079
Datum raad	24 november 2022

Gevraagde beslissing:

1. De Verordening Sociaal Domein 2023 (T22.04152) vast te stellen per 1 januari 2023.
2. De Verordening Sociaal Domein 2022 (T22.04042) in te trekken per 1 januari 2023.

0. Samenvatting

De gemeente is verantwoordelijk voor de uitvoering van diverse wetten in het sociaal domein. In de Verordening Sociaal Domein legt de gemeenteraad de lokale regelgeving vast. Sinds 1 januari 2015 heeft de gemeente Lansingerland een integrale verordening voor het sociaal domein. Met een integrale verordening geeft de gemeente binnen het sociaal domein uiting aan de integrale aanpak. Jaarlijks past de gemeente deze verordening aan naar aanleiding van wijzigingen in het beleid, wetswijzigingen of aanscherpingen.

De gemeente heeft nieuw beleid ontwikkeld voor de tegemoetkoming van de kosten van kinderopvang bij een Sociaal Medische Indicatie (SMI). Met een SMI kunnen gemeenten gezinnen tijdelijk ontlasten door een tegemoetkoming in de kosten van kinderopvang te bieden. De gemeente Lansingerland heeft de huidige SMI-regeling omschreven in de beleidsregels bijzondere bijstand. Wij hebben de regeling vernieuwd en stellen voor om deze toe te voegen aan de Verordening Sociaal Domein 2023. Dit is in lijn met het voornemen om alle regelingen onder te brengen onder een integrale verordening. De regeling is opgenomen in hoofdstuk 9 van de Verordening en zal na besluitvorming met ingang van 1 januari 2023 gelden. Daarom wordt naast de Verordening Sociaal Domein 2022 die met terugwerkende kracht per 1 januari 2022 geldt de Verordening Sociaal Domein 2023 aangeboden.

1. Aanleiding/ context met tijdlijn

SMI stelt gezinnen die vanwege een sociale of medische situatie in een lastige positie zitten, maar geen recht op kinderopvangtoeslag hebben in staat om gebruik te maken van reguliere kinderopvang. Hiervoor kan door ouders of onder verantwoordelijkheid van ouders een tegemoetkoming worden aangevraagd bij de gemeente. Het gaat om kinderen in de leeftijd van 0 tot en met 12 jaar of zolang kinderen op de basisschool zitten. Het betreft een tijdelijke maatregel voor het gezin, omdat andere voorzieningen niet toereikend zijn.

De huidige SMI-regeling is te beperkend waardoor een deel van de beoogde doelgroep formeel buiten de regeling valt. Ook is de regeling momenteel verspreid over twee uitvoerende teams. Dit zijn aanleidingen geweest om nieuw beleid te ontwikkelen voor de tegemoetkoming van de kosten van kinderopvang bij een SMI en de uitvoering te vereenvoudigen.

Gemeenten zijn vrij om te bepalen welk doel zij met SMI willen nastreven, op welke manier zij het beleid ten aanzien van SMI vormgeven en op welke manier zij dit vastleggen. De regeling moet (financieel) toegankelijk zijn voor iedereen.

Wat is SMI?

Sinds 2005, het jaar van de inwerkingtreding van de Wet kinderopvang (Wko), zijn gemeenten verantwoordelijk voor de uitvoering van kinderopvang op basis van een SMI. Door de SMI-regeling kunnen ouders die niet in aanmerking komen voor kinderopvangtoeslag van de belastingdienst hun kind toch voor een aantal uren per week naar de kinderopvang en buitenschoolse opvang brengen als daar aantoonbaar aanleiding voor is. Denk bijvoorbeeld aan ouders met een (chronische) lichamelijke, verstandelijke of psychische problemen. Het kan ook voorkomen dat er voor kinderen tijdelijk geen gezond opvoedklimaat is vanwege een sociale crisissituatie in een gezin. Kinderopvang kan dan van belang zijn voor een goede ontwikkeling van het kind en/of om de ouder(s) te ontlasten. Door kinderen een aantal dagen per week buitenshuis op te vangen, kan worden voorkomen dat de opvoedingssituatie escaleert en krijgen kinderen positieve kansen in een andere omgeving. Dit verkleint de kans op een bedreigde ontwikkeling bij kinderen door problematiek van de ouders.

2. Maatschappelijk effect

Met de nieuwe SMI-regeling beogen we ouders met fysieke of psychische problematiek een passende, preventieve ondersteuning te bieden om de thuissituatie te ontlasten en een bedreigde ontwikkeling van hun kinderen te voorkomen of te verminderen.

Omvang doelgroep

In 2020 zijn totaal 22 SMI-indicaties afgegeven. In 2021 ontvingen 42 inwoners een tegemoetkoming in het kader van SMI en medio 2022 ontvangen 42 inwoners een tegemoetkoming. Het aantal aanvragen stijgt. Dit kan een neveneffect zijn van COVID-19, maar kan ook komen doordat de SMI-regeling steeds bekender wordt. Het is lastig te voorspellen hoe het aantal indicaties de komende jaren gaat ontwikkelen.

3. Argumenten

1.1 Het is wenselijk de doelgroep te verruimen

In de huidige beleidsregels is opgenomen dat alleen ouders van kinderen die nog niet naar de basisschool gaan in aanmerking komen voor een tegemoetkoming voor kosten van kinderopvang bij een SMI. De regeling geldt dus alleen voor kinderen tot de basisschool leeftijd, terwijl de voorziening ingezet kan worden voor kinderen tot de middelbare schoolleeftijd. Omdat kinderopvang in de vorm van buitenschoolse opvang in sommige situaties wel heel wenselijk en passend is willen we de doelgroep verruimen zodat ook kinderen van 4-12 jaar formeel in aanmerking komen voor een SMI-indicatie.

1.2 Het is wenselijk om geregistreerde gastouders toe te voegen

In veel gemeenten kan een kind met een SMI-indicatie ook naar een geregistreerde gastouder. In Lansingerland gold als een van de voorwaarden voor SMI dat het kind naar een kindercentrum gaat. Het toevoegen van geregistreerde gastouders geeft ouders de mogelijkheid om te kiezen wat het beste bij het kind past. Het ene kind vindt het fijn om in een grote groep te spelen, terwijl andere kinderen veel liever in een huiselijke situatie worden opgevangen. Naar verwachting heeft dit ook een positief effect op de wachtlijsten van de kindercentra. Om bovenstaande redenen wordt voorgesteld om ook kinderopvang bij een geregistreerde gastouder toe te voegen.

1.3 De tegemoetkoming voor ouders met een laag inkomen wordt verruimd

Gemeente Lansingerland hanteert in de huidige regeling een maximaal uurtarief gelijk aan de maximale uurvergoeding van de Belastingdienst (€ 8,50 per uur, prijspeil 2022). Problematisch is echter dat de meeste kinderopvanglocaties (zo ver ons bekend alle organisaties) een hoger tarief per uur hanteren. Als het uurtarief van de kinderopvang naar keuze hoger is moeten ouders deze meerkosten zelf betalen. Voorbeeld: het uurtarief van de dagopvang is € 9,50 en er wordt 80 uur opvang per maand afgenomen (2 dagen per week). In deze situatie moet de aanvrager € 80 per maand (€ 1 per uur) zelf bekostigen. Dit is moeilijk als ouders een bijstandsuitkering of een minimuminkomen hebben. De consultants van de uitvoering geven aan dat dit in de praktijk kan leiden tot betalingsproblemen. Ter indicatie: in 2021 hebben 21 gezinnen van de 34 gezinnen een inkomen tot 115% bijstandsnorm.

Voor ouders die in aanmerking komen voor bijzondere bijstand (inkomen tot 115% van de geldende bijstandsnorm) willen wij het uurtarief van de kinderopvang vergoeden tot een hoger bedrag. Hiermee wordt voorkomen dat deze ouders een schuld bij het kindercentrum of het gastouderbureau krijgen. Het is niet wenselijk om deze groep op ongewenste kosten te jagen en het draagt niet bij aan het doel van de regeling. Daarnaast vinden wij het niet klant-vriendelijk, noch efficiënt. Ouders met een laag inkomen dienen met documenten te onderbouwen dat ze voor de extra vergoeding in aanmerking komen. Als het inkomen lager is dan 115% van de geldende bijstandsnorm en er sprake is van een hoger uurtarief betaalt de gemeente bedrag tot maximaal € 11 per uur (dagopvang en buitenschoolse opvang) en € 10 per uur (gastouderopvang). Als het uurtarief van de gekozen kinderopvang alsnog hoger is moeten ouders dit verschil zelf betalen, want zij kunnen dan ook kiezen voor opvang met een lager uurtarief. Deze keuze is er op dit moment vanwege de hogere uurtarieven niet.

Inkomensafhankelijke bijdrage

Naast de bijdrage bij een hoger uurtarief dan de maximale uurvergoeding van de Belastingdienst betalen alle ouders een eigen bijdrage. Deze eigen bijdrage is inkomensafhankelijk en wordt berekend volgens de tabel van de kinderopvangtoeslag. De hoogte van de inkomensafhankelijke bijdrage wordt vastgesteld op basis van het toetsingsinkomen, het aantal opvanguren per maand en het uurtarief van de kinderopvang. Ouders met een inkomen tot 115% van de bijstandsnorm komen in aanmerking voor een volledige vergoeding. Dit wordt in de huidige regeling al toegepast en willen we continueren.

1.4. Het maximaal aantal dagdelen wordt aangescherpt

In de huidige beleidsregels is geen maximaal aantal dagdelen gesubsidieerde kinderopvang opgenomen. Een maximaal aantal dagdelen opnemen is echter wel gebruikelijk als we kijken naar (omliggende) gemeenten. Daarom wordt voorgesteld om een maximum van 3 dagen (6 dagdelen) op te nemen in de verordening. Dit voorstel is in lijn met de aanstaande bezuinigingsopgave van de gemeente. In de praktijk zijn er zeer weinig/geen kinderen die een indicatie hebben voor meer dan 3 dagen gesubsidieerde kinderopvang.

1.5 Het voorstel past binnen de begroting

Het voorstel past binnen het beschikbare budget. Om structureel geld beschikbaar te hebben voor de regeling en goed bij te kunnen houden wat de uitgaven zijn wordt per 1 januari 2023 een aparte post voor SMI opgenomen in de begroting. Vooralsnog wordt uitgegaan van een lichte stijging van de uitgaven.

4. Kanttekeningen

1. De financiële gevolgen zijn op voorhand moeilijk in te schatten

Het is op voorhand niet in te schatten hoeveel ouders een beroep zullen doen op de nieuwe regeling en wat de kosten zullen zijn. Daarom is het belangrijk dat de consultants zorgvuldig toetsen voordat een beschikking wordt afgegeven. Het oogmerk is dat de inzet van de SMI regeling preventief werkt, maar de ervaring zal moeten uitwijzen in hoeverre de regeling in dit opzicht voldoet. Daarom moeten we goed monitoren hoeveel indicaties jaarlijks worden afgegeven en wat de jaarlijkse kosten zijn.

5. Juridische aspecten

De gemeenteraad heeft op grond van artikel 147 van de Gemeentewet de bevoegdheid om gemeentelijke verordeningen vast te stellen.

Relevante wetgeving: Jeugdwet, Wet maatschappelijke ondersteuning, Participatiewet, loaw, loaz, Wet gemeentelijke schuldhulpverlening, Wet kinderopvang en kwaliteitseisen peuterspeelzalen.

6. Duurzaamheid

Niet van toepassing

7. Extern draagvlak / burgerparticipatie

De wijzigingen zijn afgestemd met de beleidsafdelingen en de uitvoerende teams van Maatschappelijke ondersteuning & Jeugd en Participatie.

De ASD heeft een toelichting ontvangen op de wijzigingen in de Verordening Sociaal Domein 2022. De ASD heeft per brief (I22.15011) aangegeven dat zij vanwege ondercapaciteit geen advies heeft kunnen uitbrengen. Het college informeert met de brief (U22.04446) dat zij het advies van de ASD niet kan afwachten vanwege de uitvoering en het oogpunt van

rechtszekerheid. Als de ASD op een later moment alsnog de kans ziet om een advies uit te brengen, dan kan het college dit meenemen bij de volgende aanpassing van de verordening.

8. Verdere procedure

Na besluitvorming door de gemeenteraad wordt de Verordening Sociaal Domein 2023 (T22.04152) online gepubliceerd. Hierbij wordt de Verordening Sociaal Domein 2022 (T22.04042) zoals de gemeenteraad op 24 november 2022 heeft vastgesteld ingetrokken.

Over twee jaar wordt de regeling geëvalueerd. De raad wordt hierover geïnformeerd. Bij een voortzetting van de regeling kunnen de financiële effecten worden meegenomen bij de gemeentebegroting 2025.

Bijlagen

1. Verordening Sociaal Domein 2023, T22.04152
2. Wijzigingsdocument (Was-wordt-tabel) bij de Verordening Sociaal Domein 2023, T22.04149
3. Brief van de Adviesraad Sociaal Domein, I22.15011
4. Reactie op de brief van de Adviesraad Sociaal Domein, U22.04446
5. Intrekken Verordening Sociaal Domein 2022 Hoofdstuk 6, T22.04042
6. Brief aan de gemeenteraad, U22.05530

Raadsbesluit

Gemeente Lansingerland

Onderwerp	Verordening Sociaal Domein 2023
Portefeuillehouder	Leon Hoek
Registratienummer	BR2200079
Datum raad	24 november 2022

De raad van de gemeente Lansingerland;
Na het voorstel gelezen te hebben

Op basis van de argumenten

- de Verordening Sociaal Domein op onderdelen dient te worden aangepast, conform het wijzigingsdocument (was/wordt-tabel) T22.04149.

Rekening te houden met

- artikel 147 van de Gemeentewet, waarin de gemeenteraad de bevoegdheid krijgt gemeentelijke verordeningen vast te stellen.

Besluit(en)

1. De Verordening Sociaal Domein 2023 (T22.04152) vast te stellen per 1 januari 2023.
2. De Verordening Sociaal Domein 2022 (T22.04042) in te trekken per 1 januari 2023.

Dit Raadsbesluit is vastgesteld door de raad van de gemeente Lansingerland in zijn openbare vergadering van 24 november 2022,

de griffier,

de voorzitter

Eveline Hamelink - van Rens

drs. Pieter van de Stadt